



# חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.lco.il

## מנחות דף ל"ד ע"א

בית שיש בו מספר פתחים כדלהלן, ורגילים באחד ולא באחרים, האם הפתח שאינו רגיל פטור?

ביש לו ארבעה פתחים	ביש לו שני פתחים	
חייב	פטור	לרש"י <sup>1</sup>
חייב	חייב	לתשובת הגאונים <sup>2</sup>

בית שיש בו ארבעה פתחים, ובאחד מהם אין נכנס ויוצא אלא הוא, האם פתח זה פטור?

מתחילה השתמשו בכולם	מתחילה השתמשו בכולם ואח"כ נתמעטו	
חייב	חייב	לרש"י
פטור	חייב	לתשובת הגאונים

בית שאין לו אלא פצים אחד<sup>3</sup>, האם חייב במזוזה?

כשהפצים בצד שמאל	כשהפצים בצד ימין	
פטור	חייב	לר' מאיר [ור' ישמעאל ור"ע]
פטור	פטור	לחכמים

<sup>1</sup> בגמ' מבואר דאפי' ברגיל באחד כל הפתחים חייבים, והוקשה לרש"י מסוגיא דלעיל [לג,א] דאמרין שבמזוזה הלך אחר הרגיל, ותירץ, דלעיל מיירי בשני פתחים ולכך הרגיל עיקר ושאינו רגיל טפל, אולם בדי' פתחים אפי' יש רגיל אחד אין גי' טפלים לאחד. ולשיטתו אין חילוק בין אם אדם אחד רק נכנס או הרבה אנשים נכנסים הכל אותו דין.

<sup>2</sup> ס"ל שאין חילוק במספר הפתחים, אלא החילוק אם רגיל בו הרבה אנשים או לא, דאם רגיל בו רק אדם אחד והשאר רגילים באחרים פטור ממזוזה, ולפי"ז בסוגיין ע"כ מיירי שהיו רגילים הרבה אנשים בכל ארבעת הפתחים ואח"כ נתמעטו והנשארים רגילים עתה רק בפתח אחד, ובזה חידש רב פפא שבכו"א כל הפתחים חייבים, כיון שפעם היו רגלים בכולם.

<sup>3</sup> ובציור הדבר יש ב' שיטות עיקריות, והם תלויות בביאור הסוגיא הקודמת בפיתחא דאקרנא, וכיון שכן נבאר קודם מה הוא פיתחא דאקרנא. לרש"י [לביאור החזו"א מנחות ס"י מ' אות ב'], מיירי שהפתח נמצא בקרן זוית באלכסון, ולכך שונה מאכסדרה שצורתה אות ח' שאין רגלי הח' חשובים פצימים, דכל מה שאמרנו שראשי הכתלים חשובים פצימים הוא רק באופן שאם היו ממשיכים את הכתלים הם היו סוגרים את הפתח, משא"כ בצורת אות ח'. ונתחדש כאן שאם הפתח באלכסון בקרן זוית, כן מועילים ראשי הכתלים [הנמצאים בכיוון הפתח בזוית של 45 מעלות להחשב כפצימים], כיון שסו"ס הם יכולים לסגור את הפתח. אמנם הרא"ש [בסי' י"ד] מפרש שמיירי בפתח שנמצא בפניה, אולם לא באלכסון וס"ל שראשי כתלים הוי פצימים גם באופן שאין הכתלים יכולים לסתום את הפתח אם ימשכו, כגון באות ח' - שחייב במזוזה [ולשיטתו קשה מאכסדרה שפטורה - ויש בזה כמה תירוצים].

ולפי"ז נחלקו מהו פצים אחד, דרש"י לפי החזו"א הוא מה שפירש הרא"ש בב' פצימים, וחשוב פצים אחד כיון שרק הסף השמאלי של הפתח הוא כותל שיכול להחשב כפצים, כי אם הוא ימשך הוא יסתום את הפתח, אבל הכותל של הדופן האחר של הבית אם ימשך הוא ימשך הלאה מהפתח ולא יסתמהו - אינו מצטרף. ולרא"ש ס"ל שמיירי שהדופן הימני ממשיך הלאה מהפתח, ולכן אינו יכול להחשב כפצים, דאין מסתיים ראש הכותל בפתח.



# חוקן ע"י סוכל עיין הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים • מיקוד 91430

טל/פקס 6515004 (אחה"צ) daf@dafyom.lco.il

מנחות דף ל"ד ע"ב

תפילין של ראש שצריך להניח הפרשיות בד' בתים, וכתבם בעור אחד, מה הדין?

לענין לתת רווח בין הפרשיות	לענין לתת חוט או משיחה בין הבתים	
צריך <sup>4</sup>	צריך <sup>5</sup>	לרבי
לא צריך	צריך	לחכמים

האם צריך בתפילין של יד שיהיו ניכרים באות אחת בין מבפנים בין מבחוץ?

להניח בבית אחד - ניכר מבחוץ	לדבק לד' פרשיות - ניכר מבפנים	
צריך	צריך	לסברת ר' יהודה בתחילה
צריך	אין צריך	לר' יוסי

כיצד סדר הפרשיות בתפילין מימין לשמאל של הקורא - שהם משמאל לימין של המניח?  
[תד"ה והקורא].

ימין הקורא	ימין הקורא	שמאל הקורא	שמאל הקורא	
קדש	והיה כי יביאך	שמע	והיה אם שמוע	לרש"י
קדש	והיה כי יביאך	והיה אם שמוע	שמע <sup>6</sup>	לרבינו תם

<sup>4</sup> ס"ל לרבי שצריך לחותכן, ולכן אם לא יהיה רווח ביניהם כדי היקף גויל לפרשה - לא יוכל לחותכם [עיי' מ"ב סי' ל"ב ס"ק רט"ז] וחכמים חולקים וס"ל שלא צריך להניח רווח דאין צריך לחותכם, ויניח את הפרשה בשכיבה כשרה, [דהיינו שיקפל את כל הקלף כמו מניפה והקפלים של פרשת קדש יכניס בבית הראשון ושל והיה כי יביאך בשני וכל הלאה].

<sup>5</sup> עיי' שטמ"ק אות ד' שהביא ב' פירושים למה צריך לאלו החוטים. ועיי' במ"ב שם ס"ק רי"ז, והיינו שמעביר חוט בין ד' הבתים מבחוץ [כמו שעושים ברוב תפילין ש"ר], ויש מחלוקת האם תמיד צריך להעביר החוט מבחוץ או רק כשכתב הסופר בתחילה לכולם בעור אחד.

<sup>6</sup> דייק ר"ת מהלשון שאמר: שמע והיה אם שמוע משמאל, שהכוונה היא ששמע בשמאל ממש, ואח"כ והיה אם שמוע לימין השמאל.